

SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE “THE
FUTURE STARTS WITH US: TOWARDS THINKING,
TECHNOLOGY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT”
VOLUME 1. ISSUE 2. 2025

INNOVATSION VA AN’ANAVIY TA’LIM: ONLAYN
PLATFORMALAR, TEXNOLOGIYALAR VA YOSHLAR
KREATIV TAFAKKURI O‘RTASIDAGI QARAMA-
QARSHILIK

Bahodirova Muxlisa Eshmirza qizi

bahodirovamuxlisa71@gmail.com

O‘zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Xorijiy til va adabiyot 1-fakulteti

Annotatsiya: Ushbu maqola ta’lim tizimida an’anaviy va innovatsion metodlarning o‘zaro ta’sirini o‘rganadi va onlayn platformalar, raqamli texnologiyalar hamda sun’iy intellekt vositalarining yoshlar kreativ tafakkuriga ta’sirini tahlil qiladi. Maqolada an’anaviy ta’limning chuqur nazariy bilim va tartibga asoslangan xususiyati bilan zamonaviy innovatsion metodlarning interaktiv va loyiha asosidagi yondashuvlari o‘rtasidagi qarama-qarshilik ko‘rib chiqiladi. Yoshlarning tanqidiy fikrlash qobiliyati, mustaqil qaror qabul qilish va kelajak kasblariga tayyorgarligida raqamli resurslarning roli muhokama qilinadi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, faqat an’anaviy yoki faqat innovatsion yondashuv yetarli emas; ta’limning samarali rivojlanishi uchun ikki metodni uyg‘unlashtirish zarur.

Kalit so‘zlar: An’anaviy ta’lim, innovatsion ta’lim, onlayn platformalar, raqamli texnologiyalar, sun’iy intellekt, kreativ tafakkur, tanqidiy fikrlash, ta’lim metodlari, yoshlar ta’limi, ta’limda qarama-qarshilik.

Аннотация: Данная статья исследует взаимодействие традиционных и инновационных методов обучения, а также анализирует влияние онлайн-платформ, цифровых технологий и инструментов искусственного интеллекта

**SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE “THE
FUTURE STARTS WITH US: TOWARDS THINKING,
TECHNOLOGY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT”
VOLUME 1. ISSUE 2. 2025**

на развитие креативного мышления у молодежи. В статье рассматривается противоречие между глубокими теоретическими знаниями и дисциплиной, обеспечиваемыми традиционным обучением, и интерактивными, проектно-ориентированными подходами современных инновационных методов. Также обсуждается роль цифровых ресурсов в развитии критического мышления, способности принимать самостоятельные решения и подготовки к будущей профессиональной деятельности. Результаты исследования показывают, что использование исключительно традиционного или исключительно инновационного подхода недостаточно; для эффективного развития образования необходимо их сочетание.

Ключевые слова: традиционное обучение, инновационное обучение, онлайн-платформы, цифровые технологии, искусственный интеллект, креативное мышление, критическое мышление, методы обучения, обучение молодежи, противоречие в обучении.

Abstract: This article explores the interaction between traditional and innovative teaching methods, and analyzes the impact of online platforms, digital technologies, and artificial intelligence tools on the development of students' creative thinking. The study examines the conflict between the deep theoretical knowledge and discipline provided by traditional education and the interactive, project-based approaches of modern innovative methods. It also discusses the role of digital resources in fostering critical thinking, independent decision-making, and preparing students for future careers. The research results indicate that relying solely on either traditional or innovative methods is insufficient; effective educational development requires a balanced integration of both.

**SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE “THE
FUTURE STARTS WITH US: TOWARDS THINKING,
TECHNOLOGY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT”
VOLUME 1. ISSUE 2. 2025**

Keywords: traditional education, innovative education, online platforms, digital technologies, artificial intelligence, creative thinking, critical thinking, teaching methods, youth education, educational conflict.

Kirish

XXI asrning raqamli rivojlanish jarayoni ta'lim tizimida tub o'zgarishlarni yuzaga keltirmoqda. Bugungi kunda an'anaviy ta'limning uzoq yillar davomida shakllangan nazariy-uslubiy asoslari onlayn platformalar, raqamli texnologiyalar va sun'iy intellektga asoslangan innovatsion yondashuvlar bilan bir vaqtning o'zida amal qilmoqda. Shu sababli ta'lim jarayonida ikki xil model — qat'iy tartib va nazariy chuqurlikka tayangan an'anaviy yondashuv hamda erkinlik, interaktivlik va kreativlikka asoslangan innovatsion ta'lim o'rtasida tabiiy qarama-qarshilik yuzaga kelmoqda. Yoshlar dunyoqarashi, o'quv jarayoniga bo'lgan munosabati va bilimni qabul qilish tamoyillari ham texnologiyalar ta'sirida o'zgarib bormoqda. Onlayn ta'lim vositalari, mobil ilovalar, virtual laboratoriyalar, sun'iy intellekt yordamchilari va raqamli kontent ularning kreativ va tanqidiy tafakkurini rivojlantirishda yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Shu bilan birga, bu jarayon ta'limni boshqarish, o'rgatish metodlari, o'quv motivatsiyasi va o'quv faoliyatining samaradorligi bo'yicha bir qator savollarni yuzaga chiqaradi.

An'anaviy ta'lim tizimi: afzalliklar va cheklovlar

An'anaviy ta'lim uzoq yillar davomida shakllangan va o'z samarasini ko'rsatgan pedagogik tizim bo'lib, u nazariy bilimlarni chuqur o'zlashtirish, qat'iy tartib va intizomni saqlashga asoslangan. Bu yondashuv o'quvchilarga ilmiy fikrlashning asosiy qoidalari, mantiqiy ketma-ketlik va sistematik yondashuvni

**SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE “THE
FUTURE STARTS WITH US: TOWARDS THINKING,
TECHNOLOGY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT”
VOLUME 1. ISSUE 2. 2025**

o‘rgatadi. Shu bilan birga, an’anaviy metodlar o‘quv jarayonini rejalashtirishni osonlashtiradi, baholash tizimi aniq va shaffof bo‘ladi, bu esa katta o‘quvchilar guruhlariga samarali ta’lim berish imkonini yaratadi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, an’anaviy ta’limning eng katta afzalligi — bilimlarning barqaror o‘zlashtirilishi va o‘quv motivatsiyasini tartibli shakllantirishdir. Shu bilan birga, Anthony W. Bates ta’kidlaganidek, an’anaviy metodlar innovatsion va interaktiv yondashuvlar bilan integratsiyalashtirilmasa, u kreativ tafakkur va mustaqil izlanishlarni rivojlantirish imkoniyatlarini cheklaydi (Bates, 2015).¹ Masalan, o‘quvchilar ko‘proq tayyor bilimlarni qabul qilishga yo‘naltiriladi, o‘qituvchining faqat ma’lumot yetkazuvchi roli kuchayadi, bu esa yoshlar ijodiy izlanishlarini cheklashi mumkin. Rupert Wegerifning tadqiqotlari shuni ko‘rsatadiki, an’anaviy ta’lim o‘quvchilarning mantiqiy va strukturaviy fikrlashini rivojlantiradi, ammo raqamli va interaktiv resurslar bilan uyg‘unlashmasa, yoshlar kreativ va tanqidiy tafakkurini to‘liq shakllantira olmaydi (Wegerif, 2013).² Bu esa, ayniqsa, XXI asrda talab qilinayotgan mustaqil qaror qabul qilish, muammolarni hal qilish va innovatsion yondashuvlarni qo‘llash qobiliyatlarini rivojlantirishga salbiy ta’sir ko‘rsatadi. Shu sababli, an’anaviy ta’limning kuchli tomonlarini saqlagan holda, uni innovatsion metodlar bilan uyg‘unlashtirish va o‘quv jarayonini interaktiv qilish zarurati mavjud. Bu integratsiya o‘quvchilarning nafaqat nazariy bilimlarini chuqur o‘zlashtirishini, balki kreativ tafakkur va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishni ham ta’minlaydi. Shu bilan birga, an’anaviy metodlarni zamonaviy texnologiyalar bilan birlashtirish orqali ta’lim jarayonining samaradorligini oshirish, o‘quvchilarni

¹ Bates, A. W. (2015). Teaching in a Digital Age: Guidelines for Designing Teaching and Learning. Vancouver: Tony Bates Associates Ltd.

² Wegerif, R. (2013). Dialogic Education for the Internet Age. London: Routledge.

**SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE “THE
FUTURE STARTS WITH US: TOWARDS THINKING,
TECHNOLOGY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT”
VOLUME 1. ISSUE 2. 2025**

kelajak kasblariga tayyorlash va ularning raqamli iqtisodiyot sharoitida muvaffaqiyatga erishish imkoniyatlarini kengaytirish mumkin.

Innovatsion ta’lim: texnologiyalar va interaktiv metodlar

Zamonaviy ta’lim jarayoni raqamli texnologiyalar va interaktiv metodlar bilan boyitilgan. Innovatsion ta’lim an’anaviy metodlardan farqli o‘laroq, o‘quvchilarning faol ishtiroki, tanqidiy fikrlash va kreativ tafakkurini rivojlantirishga qaratilgan. Shu maqsadda onlayn platformalar, virtual laboratoriyalar, simulyatsiyalar, interaktiv darslar va sun’iy intellekt vositalari keng qo‘llaniladi. Bu vositalar o‘quv jarayonini qiziqarli va motivatsion qiladi, yoshlarni mustaqil izlanish, loyiha ishlari va innovatsion yechimlar yaratishga rag‘batlantiradi.

Rupert Wegerifning tadqiqotlari shuni ko‘rsatadiki, dialogik ta’lim va texnologiyalar birgalikda qo‘llanilganda, o‘quvchilarning fikrlash maydonlari kengayadi, ularning tanqidiy va kreativ tafakkuri rivojlanadi (Wegerif, 2013). Wegerif ta’kidlashicha, texnologiyalar nafaqat bilimni yetkazish vositasi, balki o‘quvchilarga yangi fikrlarni sinab ko‘rish, muammolarni hal qilish va o‘z yechimlarini yaratish imkonini beruvchi interaktiv muhitdir. Innovatsion ta’limning yana bir afzalligi — individualizatsiyalashgan o‘qitish imkoniyati. Raqamli vositalar yordamida har bir o‘quvchining qiziqishlari, o‘rganish tezligi va bilim darajasiga moslashtirilgan kontent taqdim etish mumkin. Shu bilan birga, interaktiv metodlar o‘quvchilarga o‘z fikrini erkin ifodalash, guruh bilan hamkorlik qilish va real hayotiy vaziyatlarda qaror qabul qilish ko‘nikmalarini rivojlantirish imkonini beradi. Shuningdek, innovatsion yondashuvlar o‘quvchilarning ilm-fanga bo‘lgan qiziqishini oshiradi, ularni yangi texnologiyalardan samarali foydalanishga yo‘naltiradi va kelajak kasblariga tayyorlaydi. Shu tariqa, innovatsion metodlar an’anaviy ta’lim bilan uyg‘unlashganda maksimal samaradorlikka erishiladi: ular

**SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE “THE
FUTURE STARTS WITH US: TOWARDS THINKING,
TECHNOLOGY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT”
VOLUME 1. ISSUE 2. 2025**

bilimning chuqurligini saqlab qoladi, o‘quvchilarning kreativ va tanqidiy tafakkurini rivojlantiradi, hamda XXI asr talablari uchun zarur bo‘lgan ko‘nikmalarni shakllantiradi. Innovatsion ta‘limning amaliy ahamiyati shundaki, u o‘quv jarayonini dinamik va moslashuvchan qiladi, o‘quvchilarning mustaqil fikrlashini rag‘batlantiradi va ularni real hayot muammolarini hal qilishga tayyorlaydi. Shu sababli, XXI asr sharoitida ta‘lim samaradorligini oshirish va yoshlarning kreativ salohiyatini rivojlantirish uchun an‘anaviy va innovatsion yondashuvlarni uyg‘unlashtirish zarur.

Qarama-qarshilikning mohiyati: ikki tizimning to‘qnashuvi

An‘anaviy va innovatsion ta‘lim metodlari o‘rtasidagi qarama-qarshilik bugungi ta‘lim jarayonining eng dolzarb muammolaridan biridir. An‘anaviy ta‘lim nazariy bilimni chuqur o‘zlashtirish, intizom va tartibni ta‘minlashga qaratilgan, innovatsion metodlar esa o‘quvchilarning kreativ, interaktiv va tanqidiy fikrlashini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu sababli, ikki tizim o‘rtasida tabiiy ziddiyat paydo bo‘ladi: bilimning barqarorligi va intizomiy yondashuv bilan erkinlik va ijodiy izlanishlarga bo‘lgan intilish to‘qnashadi. Michael Fullanning tadqiqotlariga ko‘ra, ta‘lim tizimidagi qarama-qarshilik konstruktiv tarzda boshqarilsa, u o‘quv jarayonining samaradorligini oshiradi va o‘quvchilarning innovatsion salohiyatini rivojlantirishga yordam beradi (Fullan, 2013).³ Fullan ta‘kidlaydiki, qarama-qarshilikni konstruktiv tarzda hal qilish uchun an‘anaviy metodlarning kuchli tomonlari: bilimning chuqurligi va intizom innovatsion metodlarning interaktiv va kreativ imkoniyatlari bilan uyg‘unlashtirilishi kerak. Shu bilan birga, qarama-qarshilik yoshlarning motivatsiyasiga ham ta‘sir qiladi. Agar faqat an‘anaviy metodlar qo‘llansa, o‘quvchilar o‘z fikrini erkin ifodalash imkoniyatidan mahrum bo‘lishi mumkin; faqat innovatsion yondashuvlar esa bilimning chuqur

³ Fullan, M. (2013). *The New Meaning of Educational Change*. New York: Teachers College Press.

**SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE “THE
FUTURE STARTS WITH US: TOWARDS THINKING,
TECHNOLOGY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT”
VOLUME 1. ISSUE 2. 2025**

o‘zlashtirilishini kafolatlamaydi. Shu sababli, ikki tizim o‘rtasidagi qarama-qarshilikni konstruktiv tarzda boshqarish zamonaviy ta‘limning samaradorligini oshirish va o‘quvchilarning kreativ hamda tanqidiy tafakkurini rivojlantirish uchun muhim strategiya hisoblanadi. Shunday qilib, an‘anaviy va innovatsion ta‘limning qarama-qarshiligi nafaqat muammo, balki o‘quvchilarning bilim va ko‘nikmalarini maksimal rivojlantirish imkonini beruvchi resurs sifatida qaralishi mumkin. Integratsiyalashgan yondashuv orqali ta‘lim jarayoni nafaqat samarali, balki yoshlarni kelajak kasblariga tayyorlaydigan ijodiy va interaktiv muhitga aylanadi.

Yoshlar kreativ va tanqidiy tafakkuri: texnologiyalarning ta‘siri va kelajakdagi istiqbollari

Zamonaviy raqamli va innovatsion ta‘lim yoshlarning kreativ va tanqidiy tafakkurini shakllantirishda muhim rol o‘ynaydi. Texnologiyalar yordamida o‘quvchilar o‘z bilimlarini mustaqil rivojlantirish, loyiha va muammolarni hal qilish ko‘nikmalarini oshirish imkoniga ega bo‘ladi. Shu tariqa, ularning ijodiy salohiyati va tanqidiy fikrlash qobiliyati kuchayadi, bu esa kelajakda yangi yechimlar yaratish va zamonaviy kasblarga tayyor bo‘lishda muhim ahamiyatga ega. Kelajakda ta‘lim tizimi texnologiyalar bilan yanada uyg‘unlashadi, an‘anaviy va innovatsion metodlar integratsiyalashgan modelga asoslanadi. Bu o‘quvchilarga nafaqat bilimni chuqur o‘zlashtirish, balki muammolarni hal qilish, yangi g‘oyalarni yaratish va ijtimoiy mas‘uliyatni his qilish imkoniyatini beradi. Shu bilan birga, raqamli resurslardan to‘g‘ri foydalanish yoshlarni global iqtisodiyot va texnologik rivojlanish sharoitida muvaffaqiyatli bo‘lishga tayyorlaydi.

Kelajakda bizni kutayotgan asosiy yechim shundaki, an‘anaviy va innovatsion ta‘limning qarama-qarshiligi konstruktiv tarzda boshqarilib, o‘quv jarayoniga yangi texnologiyalar, interaktiv metodlar va ijodiy yondashuvlar

**SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE “THE
FUTURE STARTS WITH US: TOWARDS THINKING,
TECHNOLOGY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT”
VOLUME 1. ISSUE 2. 2025**

integratsiyalashadi. Natijada, yoshlar faqat bilim egasi emas, balki mustaqil fikrlaydigan, tanqidiy va kreativ qarorlar qabul qila oladigan shaxslar sifatida shakllanadi. Bu esa jamiyatni barqaror rivojlantirish va kelajakda raqamli iqtisodiyotning talablariga javob beradigan iqtidorli avlodni tayyorlash imkonini yaratadi.

Xulosa

Ushbu maqolada an’anaviy va innovatsion ta’lim metodlarining o‘zaro ta’siri va ular o‘rtasidagi qarama-qarshilik tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, faqat an’anaviy metodlarga yoki faqat innovatsion yondashuvlarga tayanish ta’lim jarayonining samaradorligini to‘liq ta’minlamaydi. An’anaviy ta’lim nazariy bilimni chuqur o‘zlashtirish, tartib va intizomni shakllantiradi, innovatsion metodlar esa o‘quvchilarning kreativ, interaktiv va tanqidiy tafakkurini rivojlantiradi. Qarama-qarshilikni konstruktiv tarzda boshqarish va ikki tizimni uyg‘unlashtirish orqali o‘quvchilarning bilim darajasi, mustaqil fikrlash va muammolarni hal qilish ko‘nikmalari samarali rivojlantiriladi. Raqamli texnologiyalar va interaktiv metodlar yoshlarni kelajak kasblariga tayyorlaydi, ularning ijodiy va tanqidiy salohiyatini oshiradi. Kelajakda an’anaviy va innovatsion ta’lim integratsiyalashgan holda davom etadi, bu esa jamiyatni barqaror rivojlantirish va raqamli iqtisodiyot talablariga javob beradigan iqtidorli avlodni shakllantirish imkonini beradi. Shu tariqa, ta’lim tizimining muvaffaqiyati nafaqat bilim berish, balki yoshlarni kreativ va tanqidiy fikrlaydigan shaxs sifatida rivojlantirishga bog‘liq ekanligi aniqlandi.

**SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE “THE
FUTURE STARTS WITH US: TOWARDS THINKING,
TECHNOLOGY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT”
VOLUME 1. ISSUE 2. 2025**

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO’YXATI:

1. Bates, A. W. (2015). Teaching in a Digital Age: Guidelines for Designing Teaching and Learning. Vancouver: Tony Bates Associates Ltd.
2. Wegerif, R. (2013). Dialogic Education for the Internet Age. London: Routledge.
3. Dede, C. (2009). Immersive Interfaces for Engagement and Learning. Science.
4. Fullan, M. (2013). The New Meaning of Educational Change. New York: Teachers College Press.